

Riksdagen

Uppteckningar

vid EU-nämndens sammanträden

2019/20:39

Måndagen den 6 april

§ 1 Information om EU:s åtgärder för att hantera coronavirusets spridning och dess effekter

Statsrådet Hans Dahlgren (deltar per telefon)

Anf. 1 ORDFÖRANDEN:

Då öppnar vi dagens telefonmöte i EU-nämnden. Vi hoppas att statsrådet Hans Dahlgren är med oss. Ja.

Vi går in på dagens dagordning som bara har en punkt, nämligen information om EU:s åtgärder för att hantera coronavirusets spridning och dess effekter.

Anf. 2 Statsrådet HANS DAHLGREN (S):

Fru ordförande! Jag ska försöka ge en ny uppdatering av läget när det gäller arbetet inom EU med anledning av pandemin. I torsdags presenterade kommissionen vad man kallar ett andra coronapakets med inriktning på att stävja de ekonomiska och socioekonomiska effekterna av krisen. Paketet innehåller tre delar, och jag ska berätta lite grann om var och en av dem.

Den första delen är det som kommissionen kallar SURE, vilket står för Support to Mitigate Unemployment Risks in an Emergency. Det handlar om att mobilisera lånemöjligheter på maximalt 100 miljarder euro för att företag runt om i Europa ska kunna införa korttidsanställningar. Syftet är förstås att kunna upprätthålla arbetskraftens kompetens och inte behöva säga upp arbetstagare när efterfrågan tillfälligt avtar. Detta är en ordning som vi också själva nyligen har infört här i Sverige.

Kommissionen har lagt fram detta som ett sätt att underlätta för en snabb återhämtning och samtidigt hålla uppe konsumtion och minska trycket på välfärdssystemen i våra länder. Finansieringen föreslås ske genom ett lån som garanteras till en fjärdedel, max 25 miljarder euro alltså, från medlemsstaterna, plus garantier från EU-budgeten. Förslaget kommer att diskuteras tillsammans med andra initiativ vid eurogruppens möte i morgon, den 7 april. Sverige deltar i de diskussionerna eftersom mötet sker i så kallat inkluderande format.

Detta förväntas, om det går vidare, ingå i det paket av åtgärder som stats- och regeringscheferna vid sin senaste videokonferens bad eurogruppen ta fram. Jag ska inte gå mer in i detalj på detta eftersom finansministern kommer att överlägga om förslaget i finansutskottet senare i dag.

Den andra delen i coronapakets från i torsdags kallas för Corona

Response Investment Initiative 2. Det kompletterar det initiativ som jag nämnde förra veckan. Det som finns med här är att man föreslår ytterligare flexibilitet i regelverken för de olika strukturfonderna, landsbygdsutvecklingsprogrammet och Fiskerifonden. Man räknar med att tillåta upp till 100 procents medfinansiering och har till exempel inga krav på tematisk koncentration och så vidare. Det handlar om att alla tillgängliga medel som finns kvar nu i slutet av budgetperioden ska kunna användas för att hantera effekterna av coronaepidemin. Regeringen kommer att återkomma till riksdagen gällande detta förslag inför antagandet någon gång de närmaste veckorna.

Den tredje delen i det nya coronapaketen är lite mer teknisk. Den innebär att man medger en utökad användning av några av de flexibilitets- och specialinstrument som hör till EU-budgeten, också för att kunna använda alla tillgängliga medel som finns 2020 för att möta behoven inom de europeiska sjukvårdssystemen. Denna del omfattar sammanlagt ca 3 miljarder euro.

Detta är de tre delar som kom i torsdags. Utöver det nya coronapaketen ska eurogruppen i morgon, tisdag, i det inkluderande formatet diskutera ytterligare ekonomiska åtgärder. Det handlar bland annat om villkoren för användandet av euroländernas krisfond, det vill säga Europeiska stabilitetsmekanismen, ESM. Det gäller hur ESM kan användas och inte minst vilka villkor som ska ställas när ett land lånar från ESM. Detta är förstås frågor för euroländerna. Det kan också bli aktuellt att diskutera några frågor som är kopplade till Europeiska investeringsbanken – hur bankens utlåning till små och medelstora företag kan hjälpa till att motverka nedgången i ekonomin.

Det kan inte uteslutas att frågan om coronaobligationer, eller eurobonds eller vad det nu ska heta, kommer upp igen. Men vi har förstått att motståndet från länder som Nederländerna och Tyskland fortfarande är kompakt i den frågan, så det är osannolikt att det blir ett resultat i den delen, skulle jag tro. Även dessa delar kommer finansministern att informera om när hon sammanträder med finansutskottet i eftermiddag.

Apropå de ekonomiska förloppen har Sverige drivit på för att de mer långsiktiga ekonomiska och samhälleliga konsekvenserna ska diskuteras och beaktas redan nu i den pågående krishanteringen. Vi behöver något slags gemensam tanke i Europa om hur vi ska få igång den reala ekonomin efter krisen. Därför är det väldigt välkommet att kommissionen har sagt att man ska återkomma med vad man kallar en exit strategy, en ut-ur-krisen-strategi. Tanken är att den ska presenteras redan denna vecka.

Jag har i samband med tidigare information sagt att det inte pågår några förhandlingar om långtidsbudgeten för nästa sjuårsperiod, och det gäller fortfarande. Det är klart att det kommer att bli konsekvenser för våra ekonomier av det som nu sker och av vad man kan ana kommer att ske de kommande åren. Men det finns inga nya förslag och ingen ny information om processen att ta ställning till. Så fort vi har sådan information ska vi naturligtvis återkomma till nämnden med den.

I informella kontakter med mina kollegor runt om i EU-länderna har jag sagt – och det är ingen som har haft någon annan uppfattning – att det är svårt att se att det ska kunna bli någon slutförhandling om långtidsbudgeten utan att man har ett fysiskt möte med våra ledare närvarande. Man behöver kanske inte sitta i samma rum hela tiden, men

att det måste vara en förhandling på plats innan man kan komma till ett slutavgörande är väl den inställning de flesta har.

Fru ordförande! Jag har några saker till att informera om. När det för det första gäller arbetet med att försöka få tillgång till så mycket medicinsk utrustning som möjligt fortsätter arbetet med de gemensamma upphandlingarna. Det handlar om personlig skyddsutrustning, respiratorer och test- och labbutrustning. Sverige deltar i alla dessa upphandlingar.

Den första, som handlar om skyddsutrustning, har kommit längst. Man håller nu från kommissionens sida på att skriva kontrakt med de företag som är med i upphandlingen. Enligt vad kommissionen har sagt borde utrustningen i den första upphandlingen täcka de behov som anmälts. Den kommer att vara tillgänglig två veckor efter det att kontrakten har skrivits.

Vi har också ett pågående arbete som är mer långsiktigt men som det verkligen är full fart på, nämligen den coronarelaterade forskning som handlar om att försöka få fram ett vaccin. Det pågår nu 18 olika projekt kring vaccin, läkemedel, diagnostiska tester, epidemiologi och så vidare. Som jag tror att jag nämnde förra måndagen är Sverige med och koordinerar fyra av dessa projekt.

Fru ordförande! En viktig fråga som vi har berört vid alla dessa informationstillfällen är vad vi kan göra för att upprätthålla den fria rörligheten på den inre marknaden, särskilt vad gäller varuhandeln och naturligtvis handeln med sådan utrustning som vi i dessa dagar och veckor verkligen behöver på våra sjukhus.

I förra veckan skickade kommissionären med ansvar för inremarknadsfrågor och hälsokommissionären tillsammans ett gemensamt brev till alla medlemsstater och uppmanade de som har infört exportrestriktioner inom EU att lyfta dem, i första hand förstås när det gäller medicinsk utrustning. Det är fortfarande Frankrike, även om en del har hänt där, Italien, Slovakien, Rumänien, Spanien, Tjeckien och Polen som anses ha de mest problematiska hindren för den fria rörligheten.

Från svensk sida stöder vi förstås kommissionens arbete här. Många svenska statsråd fortsätter att göra vad vi kan för att få loss sådant som sitter fast. I en viktig fråga har dessa påtryckningar visat sig ge effekt. Efter kontakter på allra högsta nivå i Élyséepalatset släppte Frankrike faktiskt i helgen de exportrestriktioner man haft på ansiktsmasker från Mölnlycke. Det betyder att livsviktig utrustning som används i kampen mot coronaviruset nu kan distribueras från Mölnlyckes lager i Frankrike till resten av EU, inte minst till Italien och Spanien, som verkligen behöver den akut.

Jag kan också nämna att även många av våra handelspartner utanför Europa vidtar en hel del restriktiva åtgärder, vilket får konsekvenser. Vi kan läsa i statistiken att vi till exempel under vecka 12 hade ett tapp i handeln med Japan som sänkte importen med hela 64 procent. Importen från Sydkorea sänktes med 45 procent, och från Kina med 32 procent. Det är, som ni märker, stora nedgångar i utrikeshandeln.

Vi fortsätter förstås i dessa kritiska tider att i alla sammanhang driva på för att våra länder ska hålla fast vid frihandeln. Vi behöver vara solidariska med varandra och tänka på varandras gemensamma behov. Jag tror att handelspolitiken, om den fungerar, kan vara en positiv kraft i den kris som vi befinner oss mitt i.

Ordförande! Några saker till här på slutet. Först gäller det vad kommissionen i förra veckan presenterade i fråga om sin vägledning för

2019/20:39

6 april

gränskontrollerna och genomförandet av de tillfälliga inrese restriktioner som vi har i Schengenområdet. I vägledningen tas framför allt upp hur man ska hantera de undantag som finns för sjukvårdspersonal, diplomater och forskare. Vidare tas upp vilka möjligheter till ansökan om visering som bör finnas kvar trots att de allra flesta medlemsstater har skurit ned på viseringsverksamheten vid sina utlandsmyndigheter.

Här finns också en viktig fråga som gäller om säsongarbetare kan undantas från inreseförbudet. Vi har ju en jordbrukssäsong framför oss, och för många medlemsstater är säsongarbetarna helt avgörande för att livsmedelsproduktionen ska kunna upprätthållas.

Det finns också ett avsnitt i vägledningen om hur transiteringen av hemvändande EU-medborgare och deras familjemedlemmar ska kunna genomföras. Dessutom nämns något som togs upp i en fråga vid den förra informationen för någon vecka sedan, nämligen hur man ska hantera de tredjelandsmedborgare som på grund av restriktioner av olika slag har blivit kvar i Schengenområdet längre än vad som ursprungligen är tillåtet.

Till sist, fru ordförande, vill jag nämna det videomöte som utrikesministrarna hade i fredags för att diskutera aktuella coronarelaterade frågor, som jag vet att utrikesminister Ann Linde samrådde med nämnden inför. Diskussionerna handlade framför allt om de konsulära frågorna gällande arbetet med att bistå strandsatta EU-medborgare i länder utanför EU. Det finns fortfarande ungefär 200 000 EU-medborgare som behöver assistans för att ta sig till EU.

Hittills har UD och ambassaderna assisterat någonstans mellan 2 500 och 3 000 svenskar med att ta sig till EU och vidare till Sverige. Vi bedömer att det nu är ungefär 30 000 svenskar som tillfälligt finns utomlands – utanför EU och Nordamerika. Alla dessa behöver förstås inte assistans, men det ger en bild av ungefär hur läget är.

En annan fråga som berördes vid videomötet mellan utrikesministrarna var desinformation och vikten av att man har ett entydigt budskap från medlemsstaterna för att bemöta alla former av felaktig information som florerar.

Sedan hade man också uppe en annan fråga som jag vill nämna med några ord, fru ordförande. Det handlar om de grundläggande värden som hela EU-arbetet bottnar i.

Även om det kan vara nödvändigt med drastiska åtgärder för att begränsa smittan, och sådana har vi ju sett i alla medlemsstater, måste vi ändå hålla fast vid vår gemensamma värdegrund och demokratin och respektera rättsstatens principer.

Vi säger ju ofta från svensk sida att dessa grundläggande värden inte är förhandlingsbara och inte kan sättas på undantag. Det säger vi nu också, och därför har vi välkomnat att kommissionen har bestämt sig för att granska hur de insatser av olika slag som görs mot smittan i olika länder har påverkat medborgarnas grundläggande rättigheter, till exempel fri rörlighet och mötesfrihet.

Jag har också sagt att det är bra att den ansvarige kommissionären särskilt lyft fram Ungern och den lag om undantagstillstånd och spridande av falsk information som antogs där i förra veckan. I fredags vid mötet med utrikesministrarna, som jag nämnde, sa vår egen utrikesminister att det ungerska beslutet, som innehåller en rätt för regeringen att styra med de

kret på obestämd tid, kan strida mot de krav som finns i folkrätten när det gäller proportionalitet och nödvändighet.

Det är som sagt bra att det här nu granskas, även om man, kan jag lägga till, på ungersk sida vid mötet i fredags inte alls ville acceptera det svenska inlägget.

Detta om detta och om läget i coronafrågan. Det är rörlig materia, och jag återkommer till nämnden med information förslagsvis på tisdag i nästa vecka. Det är ju annandag påsk på måndag.

Anf. 3 JESSIKA ROSWALL (M):

Ordförande! Jag har några frågor. Först vill jag dock, precis som jag gjorde till utrikesministern i fredags, verkligen inskräpa det stöd som finns för att stå upp för frihandel och handel över huvud taget. Vi tror att det kommer att vara en viktig del också i det som kommer efter krisen, och det är väldigt välkommet att det kommer redan den här veckan. Det ser jag verkligen fram emot.

Statsrådet sa att det har haft effekt med påtryckningar, bland annat mot Frankrike, vilket är bra. Det gäller dock uppenbarligen inte alla länder. Finns det någon diskussion om att gå vidare med något slags överträdelseförfarande?

Jag förstår att SURE kommer att ha överläggning senare, men jag vill redan nu göra ett medskick. Jag har sett att det står att det är ett tillfälligt instrument och inte någon framtida permanent arbetslöshetskassa. Jag vill ändå föra till protokollet att jag inte tror att en sådan är bra.

Det gäller även allt annat som nu görs: Det är tillfälliga åtgärder, och någon gång ska saker och ting betalas tillbaka. Det är bra att ha det med sig i bakgrunden hela tiden.

Sedan hade jag en fråga som är en uppföljning från förra veckan. Det var den första delen av Corona Initiative, och nu kommer del 2. Vi pratar om 37 miljarder euro som skulle tillkomma alla. Vet statsrådet någonting om hur det har gått? När kommer det att komma ut till svenska företag? Vet man det nu en vecka senare?

Anf. 4 MARIA GARDFJELL (MP):

Tack för en utmärkt föredragning! Jag hade också en fråga om det som kommer efter krisen och det som ska diskuteras i nästa vecka. Vad är Sveriges mer övergripande ingångar när det gäller krav och regler i de här diskussionerna? Finns det någon sådan information?

Det är bra information som vi får här kring stöd till företag och så. Man kan dock se att medlemsländerna gör väldigt olika, och i och med att man inte längre behöver förhålla sig till statsstödsreglerna kommer det ju att hanteras väldigt olika i olika medlemsstater. Är hanteringen av detta någonting som diskuteras?

Anf. 5 DÉSIRÉE PETHRUS (KD):

Ordförande! Tack, EU-ministern, för genomdragningen! Det är mycket som man kan stödja i det arbete som nu görs från EU, även om det kanske är lite svårt att överblicka hur alla de här olika mekanismerna kommer att slå på sikt. Det är något som flera varit inne på.

Mitt intresse ligger särskilt i det här med skyddsutrustning och skyddsmateriel. Här om veckan sa ju EU-kommissionären typ att

2019/20:39

6 april

leveranser skulle börja komma ut till länderna redan under den vecka som har gått och den vecka som vi är inne i nu.

Statsrådet säger att det som det finns behov av kommer att finnas. Jag undrar om det verkligen kan stämma att vi har lyckats utverka så mycket resurser. Som flera säkert har sett i medierna har vissa personer lyckats få fram leveranser, men man vet ju inte hur det är med CE-märkning och så. Jag har ändå uppfattat det som att man har släppt en del av den här märkningen, eftersom det är en krissituation just nu.

Jag kan tänka mig att man kanske inom äldreomsorgen inte behöver ha samma höga skyddsnivå som man har när man jobbar med coronapatienter inom intensivvården utan att det måste vara väldigt olika nivåer på behoven. Har den svenska regeringen koll på det, och hur mycket handlar det egentligen om från EU? Kan statsrådet ge någon typ av överblick gällande detta?

Anf. 6 Statsrådet HANS DAHLGREN (S):

Jag börjar med att tacka Jessica Roswall för stödet för det som jag tror att vi alla är överens om är viktigt, nämligen att stå upp för frihandeln. Det är i de här tiderna som dessa principer prövas, tyvärr med en viss besvikelse.

Jo, en del av påtryckningarna har fått effekt. Vi hade en liknande situation med Tyskland tidigare under de här veckorna som också löste sig så att vi fick 50 000 ansiktsmasker. De satt fast i Tyskland och kom sedan till Sverige. Nu har vi det här med Mölnlycke som är mycket bra. Det finns dock fortfarande saker som inte fungerar, och jag nämnde ju flera länder där.

Kommissionen är beredd att inleda överträdelseförfarande kring att dessa länder inte gör som de ska. Hur långt processen att gå till EU-domstolen med detta har kommit kan jag dock inte svara på.

Frågor om SURE får jag hänvisa till överläggningen i finansutskottet, men jag tror inte att det finns någon tvekan om att detta ska vara en tillfällig åtgärd. Ingenting av det här ska behöva göras längre än nödvändigt.

Jag kan inte svara på frågan om när svenska företag kan få tillgång till eventuella delar av de 37 miljarderna i den första delen. Jag ska be Jan Olsson från EU-samordningen, som är med på den här telefonlinan, att eventuellt kommenterar det senare.

Maria Gardfjell frågade vad vi har för ingångar när det gäller vad som ska göras efter krisen. Vi får titta på vad kommissionen har för utkast till road map senare den här veckan. Jag tror att vi behöver ha en ansats som handlar om att detta är en helt annan dimension än de tillfälliga stödpaket som nu görs för att möta de akuta krisfenomenen. Det behövs en helt annan horisont på arbetet. Exakt vad som är nationellt och vad som är en fråga om gemensamma beslut och gemensamma åtaganden får vi återkomma till när vi har sett förslaget.

Jag kan inte heller svara Maria Gardfjell i vad mån det just nu diskuteras och jämförs hur olika länder har hanterat statsstödsreglerna olika. Jag får be Jan Olsson att kommentera den frågan, om det går.

Jag är ledsen, Désirée Pethrus, men jag har inte heller tillgång till information om leveranser och hur stora behoven har varit. Den information jag har fått är att i den första gemensamma upphandlingen som kommissionen gjorde har man lyckats säkra kontrakt i en omfattning som ska

täcka alla de behov som hade anmälts till dess. Jag är dock helt säker på att dessa behov växer – det ser vi inte minst i vårt eget samhälle. Att det skulle vara tillräckligt och på något sätt en övermättnad har jag därför verkligen svårt att tro. Det är nog Socialdepartementet och kanske Socialstyrelsen som har störst inblick i det här med beställningar.

Vill Jan Olsson säga något om någon av de frågor som jag inte kunde ta tag i själv?

Anf. 7 Departementsrådet JAN OLSSON:

Uppdraget och den svenska hanteringen av när svenska företag och aktörer kan få tillgång till det som ingick i det första krispaketet om 37 miljarder ligger på Tillväxtverket. Vi kan inte säga precis vilka tidshorisonter som gäller där, men jag tror att vi sa i förra veckan att det är klart att man jobbar med full prioritet på detta. Jag kan inte säga mer än så. Det är alltså Tillväxtverket som arbetar med den frågan.

När det gäller statsstödsregelverket har vi i princip inte någon inblick i hur enskilda medlemsstater gör än, men i praktiken innebär ju det här en väsentlig lättnad i förhållande till vad som normalt sett skulle gälla. Vi kan väl förvänta oss att användningen av statsstöd kommer att se ut och fördela sig på ett sätt som överensstämmer med vad vi normalt sett förväntar oss eller har erfarenhet av när det gäller statsstöd.

Det vet vi alltså ingenting om, men det hör väl till alla de frågor som efter den här krisen kommer att studeras med stort intresse. Jag kan inte ge något besked nu.

Anf. 8 HANS ROTHENBERG (M):

Det finns två reflektioner som jag tycker är viktiga att göra i sammanhanget framför allt kring SURE-underlaget. Ingen vet ju hur länge den här pandemin kommer att pågå och inte heller med vilken intensitet. Det talas om att det eventuellt kommer en andra våg och kanske också en tredje våg.

Då är det viktigt att man i sammanhanget har någorlunda begrepp om vad det är för insatser som man bränner av, om man gör det för tidigt och hur länge pengarna räcker. Man kan säga att det finns två varianter på insatser som görs nu: Det ena är ekonomisk syrgas för att se till att hålla liv i det som är viktigt att hålla liv i, och det andra är att bygga muskler för framtiden när väl pandemin har avtagit.

Jag skulle vilja fråga statsrådet om man inom EU-kretsen där de här insatserna diskuteras har ett perspektiv på hur länge det här ska räcka.

Det andra är att eftersom alla vill ha stöd just nu är det också viktigt att prioritera. Därför måste man utgå från att säkra de basala samhällsfunktionerna såsom livsmedelsproduktion och livsmedelsförsörjning. Det finns lite mer än bara jordbruk och fiske i det sammanhanget – livsmedelskedjan består ju av många delar – och det här får inte bli ett expanderat jordbruksstöd framför allt, vilket det finns en risk för.

Andra saker som är viktiga när det gäller att säkra basala samhällsfunktioner är hälsoinsatser. Där är vi med på banan, inte minst med det som gäller nu kring export och tillhandahållande av respiratorer och andra skydd. Men det handlar också om transport och kommunikationer. Här är många näringar totalt under isen i och med att man i praktiken inte får förflytta sig som vanligt. Det är många enskilda

företag som sköter basala transportfunktioner som i dagsläget riskerar att försvinna, vilket alltså är ett strukturproblem för hela unionen.

Även energiförsörjningen måste fungera. Det kan synas som ett lite långt perspektiv, men utan energi är det väldigt mycket som riskerar att gå fel. Även energiperspektivet måste alltså vara med i sammanhanget.

De här perspektiven – livsmedel, hälsa, transport, kommunikation och energi – måste först tillgodoses innan det kan bli aktuellt med mer branschriktade insatser.

Anf. 9 ANNIKA QARLSSON (C):

Tack, statsrådet, för föredragningen av vad som är i görningen!

Det är ju bra att det ger resultat med påtryckningar vad gäller att luckra upp och lätta på möjligheten till rörlighet för såväl varor som tjänster. Det gäller ju någonstans att hela tiden trycka på där och inte låta det bli ett nytt normalläge att dessa restriktioner finns. Det gäller att ligga på i alla dessa delar tills det är släppt på i alla delar.

Det jag hör från Europahåll eller Brysselhåll är att det finns en stor irritation eller upprördhet i både Spanien och Italien över sättet på vilket man har fått hjälp, eller snarare över sättet på vilket man inte har fått stöd och hjälp. Jag skulle gärna höra lite reflektioner kring hur statsrådet upplever att det ges uttryck för detta i möten.

Det är ju en helt ny situation. Förra måndagen talades det om ingångarna i MFF:en, som inte är igång ännu, och om att det fortfarande är samma läge. Någon annan ståndpunkt ligger inte framme. Man kan också lugnt konstatera att det är ett helt nytt läge, både vad gäller länders bni – och vi vet inte vad det kommer att landa på förrän vi är förbi och igenom detta – och vad gäller att det kommer att finnas andra typer av behov som vi behöver ta ställning till och som inte var aktuella den senaste gången vi diskuterade MFF:en.

Det är lite intressant vad vi gör gemensamt i EU-27. Vi har ett antal krispaket här i Sverige. Det handlar ju om att se till att skapa bästa möjliga förutsättningar för att våra företag ska finnas kvar den dag livet återvänder till mer normala rullor, men vi är i allra högsta grad beroende av att så sker i hela EU eftersom Sverige är ett så stort exportland.

De insatser som görs och de åtgärder som vidtas på EU-nivå är ur svenskt perspektiv också en hjälp till självhjälp. Jag tror att det är viktigt att se detta lite vidare och som lite viktigare, även ur ett svenskt perspektiv, än vad vissa kanske gör.

I andra ändan finns också en risk. Om det nu finns en irritation i delar av EU där man upplever att EU inte har stått upp för det som man trodde att EU skulle finnas där för finns risken att det är betydligt mer negativa krafter som sätter dagordningen i slutet av denna kris och att anti-EU-strömningar kan få fäste. Det är oerhört viktigt att vi gör rätt hela tiden.

Jag skulle gärna höra lite reflektioner om hur situationen med Spanien och Italien ser ut och vilka tongångar statsrådet hör där samt om vad vi kan göra för den svenska exporten utanför Sveriges gränser.

Anf. 10 ORDFÖRANDEN:

Jag sätter upp mig själv på talarlistan.

Jag är lite inne på det spår som Annika Qarlssoon var inne på, nämligen dessa lån. Har de egentligen någon direkt betydelse ur svensk synpunkt

givet att vi redan har stora möjligheter för företag att låna pengar, också direkt via skattekontot utan ansökningsförfaranden och sådana saker? Eller är det just i ljuset av att se till att Europas hjul snurrar och att detta också gynnar Sverige som det är viktigt för Sverige att få detta på plats?

Annika Carlsson frågade om Italien och Spanien. Min fråga gäller Frankrike, som ju brukar vara de som mest förespråkar gemensamma europeiska lösningar. Så är det också den här gången, men samtidigt är det Frankrike som väldigt tydligt undergräver den europeiska solidariteten genom att kvarhålla varor och genom att göra så att den inre marknaden inte fungerar.

Hur ser de själva på denna motsägelse? Ser de inte vad detta agerande leder fram till?

Anf. 11 Statsrådet HANS DAHLGREN (S):

Hans Rothenbergs fråga gällde vilket perspektiv man har på det här. Det finns ju inget beslut om detta. Vi har hört vår egen statsminister varna för att det inte är en fråga om veckor utan om månader. Vi ser olika beslut i restriktiv riktning. Andra diskuterar om man ska göra någonting efter påsk.

Inriktningen är nog att detta är en akut krisfas som kommer att hålla i sig i flera månader, men jag tror också att Hans Rothenberg gör alldeles rätt i att ta allvarligt på de signaler som varnar för att det kan bli en andra våg. Det pågår som bekant en sådan diskussion borta i Asien. Vi ska verkligen inte ropa att faran är över bara för att vi ser en kurva som kanske börjar gå nedåt om några veckor eller om några månader, utan här kan det finnas stor anledning till vaksamhet framöver. Det gör att det är svårt att ha ett riktigt korrekt perspektiv på detta.

Jag tycker att många av de medskick som Hans Rothenberg hade när det gäller det fokus som vi måste ha på livsmedelsproduktion, transporter, hälsa, energiförsörjning är viktiga. Jag tycker inte att vi ska låta oss lockas in i att få ett system i Europa som ger ett expanderat jordbruksstöd på ett sätt som vore onaturligt med tanke på vår egen hållning i dessa frågor. Längden på detta vågar jag dock inte säga någonting om.

Jag vet inte vad jag ska säga om Italien och Spanien, apropå Annika Carlssons fråga. Alla vet ju att det fanns en stor upprördhet vid mötet med stats- och regeringscheferna för snart 14 dagar sedan över det som uppfattades som en bristande vilja från länder i norra Europa att bistå med ekonomiska resurser. Egentligen handlade det nog inte så mycket om vilka belopp som skulle ställas till förfogande, utan det handlade om vilka villkor som var förknippade med detta. Det var den diskussionen som uppfattades som mycket svår.

Från dem jag har talat med i Bryssel som har följt lite grann vad som har hänt i eurogruppens diskussioner har jag förstått att stämningen i rummet i alla fall har blivit något bättre under den tid som har gått sedan detta möte och att det kanske ändå finns förutsättningar att komma fram till någonting gemensamt denna vecka med eurogruppmötet i morgon. Vi får se.

Den hjälp man har önskat, förutom den ekonomiska, är att få tillgång till produkter som sitter fast i olika länder. Där har man nu faktiskt, tack vare Mölnlyckebeslutet, kunnat få en stor mängd skyddsutrustning och

liknande materiel till Italien och Spanien på ett sätt som man annars inte hade fått. Det lönar sig alltså att ligga i.

Det är rätt som Annika Carlsson säger – MFF kommer att få diskuteras utifrån de ändrade behov som vi ser efter denna kris. Jag kan mycket väl tänka mig att vi kommer att se mycket mer av gemensamma insatser när det gäller hälsa och säkerhet och när det gäller organiserad gemensam upphandling av sådant som olika länder kan behöva med kort varsel.

Jag håller också med om vi – även om vi själva inte är med i eurozonen och inte är med och formulerar oss i fråga om coronabonds eller eurobonds – har ett intresse av att marknaderna i alla euroländer fungerar så väl som möjligt och av att ekonomin i alla medlemsstater tillfrisknar så snart som möjligt. Med det extremt stora exportberoende som Sverige har är detta viktigare för oss än för de flesta andra länder i vår världsdel.

Detta var lite grann ett svar också på Åsa Westlunds fråga. Det är klart att det gynnar oss om det går bra i de andra länderna, vilket vi verkligen önskar ska ske.

Frankrike är naturligtvis stort i detta sammanhang. Frankrike har, inte minst genom sin president, vid flera tillfällen de senaste åren tydligt markerat nödvändigheten av att ha ett fördjupat europeiskt samarbete. Det är ju därför ganska anmärkningsvärt att man just där har haft – och i flera avseenden fortfarande har – så tydliga restriktioner vad gäller att skicka vidare materiel som borde gå hur lättvindigt som helst till andra EU-länder.

>>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

Man talar i Frankrike om att det måste finnas en europeisk suveränitet på olika sätt. Talar vi om detta för att hjälpa varandra i ett läge där vi inte kan lita på krafter runt om vår kontinent måste vi också stå upp för de principer som hela detta samarbete bygger på. Det tål att sägas ytterligare någon gång.

Anf. 12 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för informationen denna vecka och hörs igen nästa vecka.

Därmed avslutar vi dagens möte.

§ 1 Information om EU:s åtgärder för att hantera

coronaviruset spridning och dess effekter.....	1
Anf. 1 ORDFÖRANDEN.....	1
Anf. 2 Statsrådet HANS DAHLGREN (S)	1
Anf. 3 JESSIKA ROSWALL (M).....	5
Anf. 4 MARIA GARDFJELL (MP).....	5
Anf. 5 DÉSIRÉE PETHRUS (KD)	5
Anf. 6 Statsrådet HANS DAHLGREN (S)	6
Anf. 7 Departementsrådet JAN OLSSON.....	7
Anf. 8 HANS ROTHENBERG (M).....	7
Anf. 9 ANNIKA QARLSSON (C).....	8
Anf. 10 ORDFÖRANDEN.....	8
Anf. 11 Statsrådet HANS DAHLGREN (S)	9
Anf. 12 ORDFÖRANDEN.....	10